

کتاب ، از نظر اروپا و اسلام

- ✽ مبارزه با کتاب در اروپا .
- ✽ قانون ضد کتاب در انگلیس .
- ✽ کتاب ، از نظر اسلام .
- ✽ کتابخانه مسجد اعظم .

✽ مبارزه با کتاب در اروپا

در این مقاله يك فصل فجیع از تاریخ اروپا را مطالعه می کنید و آن موضوع مبارزه با کتاب است .

رئیس کشیشها به یکی از اسقف ها گفت : اگر ما کتاب را مغلوب نکنیم کتاب ما را تلف میکند !

پادشاه انگلیس گفت : اگر کتاب فروش یا کتاب خوانی را بیابید بیدریغ بقتل رسانید ، زیرا این گروه با خواندن کتاب میخواهند خدا را از ما ناراضی نمایند ! اگر در ملتی يك نفر فضول پیدا شود که بخواند اسرار الهی را بداند باعث بدبختی همه میگردد ، ارسطو و سقراط که به هیچ چیز پای بند نبودند سزای اعمال خویش را دیده اند . حالا چرا ما خود را با خواندن آثار آنها بدبخت نمائیم .

آری این جملات ، افکار شاه انگلیس بود .

شاه حکم کرد که اگر کتاب جدیدی پیدا شود نویسنده و ناشر هر دو

بمجازا تهای سخت دچار شوند ، هر کس دشمنی داشت یکی از این کتب را در خانه او انداخته مامورین تفتیش را بآنجا میفرستاد . عده زیادی در این راه کشته شدند .

گو تا مبرک چون ماشین چاپ را اختراع نمود برای اینکه کشیشان و کلیسا را بطرف خود جلب نماید ، اول دفعه انجیل را چاپ کرد در این کار خویش را دچار یک خطا شد که فوق العاده بضررش تمام شد و آن این بود که بعضی کلمات را با مر کب قرمز چاپ کرد .

کشیشان چون رنگ قرمز را علامت خون میدانستند بر او خشمگین شده تکفیرش کردند ، از همان روز کینه ماشین چاپ در دل کشیشها جایگزین شد . برای اینکه چاپ کتاب مشت آنها را باز نکند و این ماشین موزی بکار نیافتد سلاطین را وادار کردند که با چاپ و انتشار کتاب مبارزه کنند .

اگر کسی کتابی چاپ میکرد مانند دزدان و جنایتکاران منقور زمامداران میشد .

کتابهایی بطور قاچاق وارد انگلیس شد . دولت برای جلوگیری مامورین زبردستی برای کشف قاچاق کتاب در سرحدات گماشت که اول کار گمر کها تعقیب کتاب بود . کرمول صدر اعظم معروف انگلیس از کتاب بیش از هر چیز نفرت داشت . کتاب لوتر در همین مواقع در سرتاسر انگلیس انتشار یافت . اکثر مورخین زنده زنده طعمه حریق شدند .

قانون ضد کتاب در انگلیس

در دوره الیزابت که میتوان آنرا دوره عظمت ادبی انگلیس دانست و با دوران سلطان محمود غزنوی در ایران قابل مقایسه بوده است تنها

قانونی که پا برجا ماند قانون ضد کتاب بود ! !

لرد «هریت» در نامه‌ای به پاپ می نویسد : اختراع چاپ انقلاباتی برپا کرده است که حضرت تعالی نباید غافل باشید ، اگر کتاب آزاد بماند مرتدین زیاد شده هر کس دین خود را مورد لعن و طعن قرار میدهد (مخصوصاً با اینکه انجیل فاقد احکام و حقائق است و در باره صنعت و کشاورزی و تجارت و مسائل حیاتی زندگی يك دستور ندارد)

برخی بقدری بیدین شده اند که ادعیه و او را د مذهبى را بزبان خدا (لاتین) نمیخوانند، اگر اینطور باشد مردم میگویند : ما کشیش لازم نداریم، اگر مردم بفهمند که رابطه مستقیم با خدا ممکن است و خدا حاجت بنده را بهر زبانی که باشد درمی یابد نفوذ پاپ از بین می رود . بهر حال چون فعلا از بین بردن ماشین موزی چاپ ممکن نیست باید از شیوع زاده این ماشین یعنی کتاب جلو گیری نمود .

کتاب از نظر اسلام

نهضت علمی اسلامی در تاریخ بشر بیسابقه است . خیمه علم و دانش و کتاب نویسی و تاسیس کتابخانه را اسلام سرپا کرد، از روزی که خورشید تابان اسلام با اشعه طلائفی خود بر افکار انسانها تابید بانداى رسا گفت : «طلب العلم فریضة على كل مسلم و مسلمة» رهبر عالیقدر اسلام فرمود : اطلبوا العلم من المهد الى اللحد (چنین گفت پیغمبر راستگوى نوز گهواره تا گور دانش بجوى) پیامبر اسلام آزادی ۷۰ نفر اسرای بدر را منوط باین دانست که هر کدام ۱۰ نفر از اطفال مسلمین را خواندن و نوشتن یاد دهند ، طولی نکشید که عاصمه بزرگ اسلامی يك مرکز علمی شد . در مدتی کمتر از ۵۰ سال شاگردان علی علیه السلام کتاب تالیف کردند

کتاب سلیم ابن قیس از قدیمی ترین کتب اسلامی است و حتی ائمه اطهار علیهم السلام مردم را به تهیه این کتاب نفیس دعوت میکردند (۱) در تمام ادوار تاریخی را نخوانده و نشنیده ایم که در اسلام نظیر اروپا مبارزه با کتاب شده باشد بلکه نقطه مقابل، شاگردان ائمه خود کتابها تالیف کردند و کتابخانهها، ترتیب داده اند. این جابر بن حیان است که کتاب ایضاح را در دو هزار صفحه در علم شیمی تالیف کرد و اسید نیتریک را کشف کرد و این محمد زکریای رازی است که کتابی درباره بیماری حصه و آبله نوشته است و بیش از چهل بار در کشورهای اروپائی چاپ و بزبانهای مختلف ترجمه و در دانشکدههای پزشکی تدریس میشده و این خواجه نصیر الدین طوسی است که با نبودن وسائل چاپ در کتابخانه اش ۴۰۰ هزار جلد کتاب دارد، آری در موقعی که کشیشان اروپا نویسنده یک رساله کوچک را بدست میر غضب میدادند، علماء اسلام با کمال آزادی در علوم مختلفه کتابها نوشتند این علامه مجلسی است که برای نوشتن کتابی پادشاه مسلمان معاصرش از اقصی نقاط هند برای او کتاب، حاضر میکند، راستی اینها سند افتخار ما مسلمانان است. اروپا با سوابق ننگین خود که مهر رسوائی بر پیشانی او زده شده است در برابر انسانیت و تاریخ چه میگوید؟

کتابخانه مسجد اعظم یا کتابخانه در کنار مسجد

در جاتش عالیت متعالی باد، مرحوم آیت الله بروجردی!

(۱) من اذ یکن عنده من شیئنا کتاب سلیم بن قیس الهمالی فلیس عنده من

در کنار مسجد اعظم کتابخانه میسازد ، یعنی ای مردم جهان اسلام تنها عبادت نیست و مسجد تنها کافی نیست که ملتی را بمرحل عالیّه خوشبختی رهبری کند آری نیمی از سعادت اجتماع در مسجد تأمین میشود اما نباید فراموش کرد که عبادت باید توأم با علم و مطالعه باشد . هر کسی باین نکته حساس توجه ندارد که چرا مرحوم آیت الله بروجردی در کنار مسجد يك چنین کتابخانه معظمی را بنا می نهد ، او با افکار بلند پایه خود می خواست سطح افکار و معارف مردم را بالا ببرد . کتابخانه مسجد اعظم یکی از گرانبها ترین آثار آن فقید عالیقدر است ، این همان نابغه بزرگ بود که کتب خطی را از زوایای گمنامی بیرون آورده دستور داد چاپ و منتشر کنند و بدینوسیله آثار گذشتگان را زنده کنند او با آنکه خود دارای بهترین تألیفات در علم رجال و غیره بود مع ذلك اهتمام به احیاء آثار خطی گذشتگان داشت . حوزه علمیه قم هیچگاه فدا کاریهای آن فقید عالی مقام را فراموش نکرده و نخواهد کرد .

در حال حاضر کتابخانه مسجد اعظم روبه توسعه و پیشرفت است و شبانه روز صدها نفر از دانشجویان و طبقات دیگر برای مطالعه و استفاده و بهره برداری در این مرکز علمی اجتماع میکنند و خوشبختانه هر کس طالب هر گونه مطالبی باشد میتواند گمشده خود را در لابلای کتابهای آن پیدا کند بطوریکه خود مشاهده کردم کتابهایی نیز بزبانهای خارجی در این کتابخانه موجود است که برای طبقه تحصیل کرده و گاهی مسافری که از کتابخانه دیدن میکنند بسیار جالب و موجب خوشوقتی است . و امید است که این مرکز بزرگ علمی که افتخار شیعه و ایرانیان و حوزه علمیه قم است روز بروز در حال توسعه و پیشرفت همه جانبه باشد .